prokázal. Zůstalo tedy řízení v podstatném směru vadným a bylo naříkané rozhodnutí zrušeno podle § 6. zákona o správním soudu.

Výrok zemské úřadovny, jímž vyslovuje, že ten který zaměstnanec, pensijní povinnosti podléhá, je úředním rozhodnutím, které upravuje určitý právní poměr. Právo, podati do rozhodnutí toho námitky, je právní normou vázáno na určitou lhůtu. Po uplynutí lhůty té stává se výrok o pojistné povinnosti nenaříkatelný. Z toho se podává, že výměr zemské úřadovny vyslovující, že zaměstnanec podléhá pensijnímu pojištění, má všechny účinky úředního rozhodnutí a je schopen právní moci. V právní moc může vejíti i rozhodnutí materielně nezákonné, opomenula-li strana včas u příslušného úřadu nezákonnost jeho vytknouti. Je lhostejno, zda zaměstnanec neb zaměstnavatel podal předepsanou přihlášku, či zda zemská úřadovna výměr pojistnou povinnost vyslovující vydala ex officio, poněvadž otázka pojistné povinnosti není závislá na vůli zaměstnance neb zaměstnavatele a na podání či nepodání přihlášky. V daném případě nabyl výměr ten právní moci a stěžovatel byl na tak dlouho pojištěním povinen, pokud ho příslušný k tomu úřad povinnosti té nezbavil. Na to, aby min. soc. péče jako dozorčí úřad, používaje moci a práva mu § 78 pens. zákona propůjčené, tak učinil a změnil právoplatné rozhodnutí, stěžovatel nároku nemá, ježto na výkon dozorčí moci straně vůbec nárok nepřísluší. Tím méně mohl se tedy stěžovatel domáhati toho, aby z pensijní povinnosti vyloučen byl od určité doby, tedy se zpětnou platností ode dne, kdy pensijní povinnost pravoplatným výrokem zemské úřadovny byla vyslovena. Nemůže proto stížnost tvrditi, že by vyloučením stěžovatele z pensijní povinnosti ex nunc a nikoli ex tunc bylo zasaženo do jeho práv.

Trvalo-li ale pojištění až do doby, kdy stěžovatel nyní naříkaným výnosem byl z pensijní povinnosti vyloučen, byly příspěvky právem vybírány. Názor stížnosti, že pensijní ústav je povinen vrátiti příspěvky tomu, kdo nemá nároku na pensi, nemá opory v zákoně. Dle §u 36. odst. 4. cit. nařízení je povinen vrátiti premie neprávem zaplacené; v daném případě byly však premie placeny, resp. přijímány plným právem, když výrok o pojistné povinnosti stěžovatelově nabyl právní moci a tento tedy pojištěn byl.

(Nález Nejv. spr. soudu ze dne 4. prosince 1926, č. 24994/26.)

Péče o válečné poškozence.

(Sděluje Dr. J. Tučný.)

K otázce, kdy nastala událost, zakládající nárok rodičů na důchod předků po nezvěstném synovi. Zákon o požitcích válečných poškozenců č. 142 ex 1920 stanoví v odst. 1. § 28, že nárok, jenž je dán již v době vyhlášení zákona, jest přihlásiti do jednoho roku od vyhlášení tohoto zákona, a v odst. 2., že vznikla-li událost nárok zakládající, po vyhlášení zákona, jest nárok přihlásiti do jednoho roku od vzniku události, v odst. 3. pak, že nárok zaniká, nebyl-li v těchto lhůtách přihlášen. Dle §u 1 téhož zákona mají nárok na požitky váleční poškozenci světové války. Zákon cituje tu § 1. zákona ze dne 8. dubna 1919 č. 199 Sb. z. a n., dle něhož jsou válečnými poškozenci mimo jiné i pozůstalí po zemřelých nebo nezvěstných osobách uvedených v §u 1, lit. a).

Zákon č. 199 ex 1919 nevyhledává dle toho k pojmu válečného poškozence, aby osoba, od níž jest nárok odvozován, byla prohlášena za mrtvou, nýbrž jen, aby buď zemřela nebo byla nezvěstna, zákon č. 142/20 tudíž v §u 1 přiznává nárok na požitky pozůstalým, když osoba, od níž nárok odvozují, spadá pod pojem osob uvedených pod lit. a) § 1 zákona čís. 199/19 a jest skutečně nezvěstna, třebas nebyla ještě soudem prohlášena za mrtvou.

Z toho pak plyne, že za událost nárok zakládající jest pokládati již faktickou nezvěstnost osoby, od níž jest nárok na požitky odvozován, jakmile nezvěstnost tomu, kdož nárok svůj na ní zakládá, stala se známou, a že od tohoto okamžiku jest čítati lhůtu k přihlášení nároku v §u 28, odst. 1. a 2. zákona č. 142 ex 1920 stanovenou.

Výkladu tomu svědčí i článek III. zákona ze dne 25. ledna 1922 č. 39 Sb. z. a n., který ukládá válečným poškozencům, jimž byl přiznán důchod z důvodu, že osoba, od které odvozují svůj nárok, je nezvěstnou, povinnost, aby do určité doby prokázali, že učinili návrh na zahájení řízení o prohlášení oné osoby za mrtvou.

Z ustanovení toho je patrno, že zákonodárce nechtěl učiniti přiznání důchodu závislým ani na tom, aby dříve zahájeno bylo řízení k cíli prohlášení nezvěstné osoby za mrtvou a že uznává fakt nezvěstnosti uchazeči o důchod známé, za událost nárok zakládající.

(Nález Nejv. správ. soudu z 11. 10. 1926, č. 5898/26.)

K § 31 zákona č. 142/1920 Sb. z. a n. — Důchodce je povinen zemský úřad pro péči o válečné poškozence zpraviti o případném zvýšení svého ročního příjmu, jehož výše je podle hlavy I. zákona č. 142/1926 rozhodna jak pro nárok na důchod, tak i pro výši důchodu, jest tedy právě takovou podmínkou, jakou má předpis § 31 cit. zákona na mysli; pouhé udání povolání důchodce nemůže údaj o výši ročního příjmu nahraditi, a to již proto ne, poněvadž z tohoto údaje na skutečnou výši ročního příjmu bezpečně vůbec souditi nelze. Jestliže stěžovatel povinnosti jemu v § 31 cit. zákona uložené nevyhověl, byl úřad oprávněn nařídit vrácení přeplatků už vzhledem k tomu, že důchodce ručí za škodu vzniklou opomenutím zmíněné oznamovací povinnosti.

(Nález Nejv. správ. soudu z 3. ledna 1927, č. 26791/26 a č. 26938/26. — Srovnej též nález N. s. s. z 8. září 1926, č. 18283/26 v Soc. Revui, roč. 1926, str. 519.)

K §§ 13 a 20 zákona č. 142/1920 Sb. z. a n. — Zemský úřad pro péči o válečné poškozence nepřiznal vdově a sirotkům po zemřelém manželi a otci K. Š. důchod vdovský a sirotčí, ježto smrt válečného poškozence, nastavší 3. srpna 1924, nebyla v žádné souvislosti s jeho válečnou invaliditou. Min. soc. péče zamítlo odvolání vdovy do výměru zemského úřadu z těchto důvodů: K. Š., od něhož se nárok na důchod odvozuje, byl dne 4. září 1914 na pravém stehně šrapnelovým výstřelem tak poraněn, že byl cestou superabitrace z vojska propuštěn a u sociálnělékařské prohlídky 65% válečným invalidou uznán. Dne 2. května 1924 byl, jeda na kole, pouliční drahou zachycen a shozen, a utrpěl při tom těžkou zlomeninu lebeční, na níž téhož dne zemřel. Nastala tedy smrt jeho z jiného důvodu nežli ze zranění utrpěného jako vojín, pročež nepřísluší jeho pozůstalým ve smyslu zákona ze dne 8. dubna 1919 č. 199 Sb. z. a n., pak z 20. února 1920 č. 142 Sb. z. a n. a z 25. ledna 1922 č. 39 Sb. z. a n. (§§ 1, 13 a 20) nárok na důchod.

Stížnosti, zastupující stanovisko, že nejenom srážka K. Š. s pouliční elektrickou drahou, nýbrž i jeho invalidita byla příčinou úrazu a následovavší smrti a že tedy jest tu příčinná souvislost mezi poraněním K. Š. ve válce způsobeným a jeho úmrtím, nedal Nejvyšší správní soud za pravdu a zamítl ji jako bezdůvodnou po této úvaze: Zákon č. 142/20 o požitcích válečných poškozenců vylučuje v §§ 13 a 20 nárok na důchod vdovský a sirotčí, jestliže bylo zjištěno, že smrt nastala z jiného důvodu, nežli jest označen v §u 1 lit. a) zákona č. 199/1919 Sb. z. a n., t. j. nenastala-li smrt následkem poranění nebo nemoce získané nebo zhoršené ve vojenské službě válečné.